N^RO 45

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyżſzego Rządu Nayiaśnieyſzego Imperatora Całey Roſsyi.

z *Wilna VS.* 6 Czerwca 1800 we Srzodę

Z Petersburga VS. 25 Maja.

Oddalony od ſłużby r. 1799 połku ſtrzelcow Michelsona 2, Stabs Kapitan *Sibircow*. przez wzgląd na prozbę Krola Jmci Szwedzkiego przyimuie ſię do tegoż połku. Regimentu muszkietyerow Nieświetaiewa Podpołkownik Zorger otrzymał rangę Połkownika; muszkietyerow *Piewcowa* Maior Protopopow zoſtał Podpołkownikiem. Muszkietyerow Eſſena 3 Połkownik zmarły Prí wałow Giżycki z rang liſty wymazany. Kammerher Graff Kutairow będzie przy JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI *Stanu Sekretarzem*.

D. 11 na Cariciňſkim ługu była rewia batalionow: regimentu Monarchy: Generała Lieutenanta Talizina, Generał Maiora Sukina; regimentu Wielkiego Xiążęcia Alexandra: Generał Maiora Depreradowicza; regimentu Wielkiego Xiążęcia Konſtantyna; Generała Lieutenanta Maliutina, i złączonego batalionu grenadyerow Xiążęcia Meklemburgſkiego z należącą do nich artylleryą. Po zakończoney rewii Imperator Jmć na dowod ukontentowania ſwoiego włożyć raczył kommandorſkie krzyże orderu S. Jana Jerozolimſkiego na kommenderuiących batalionami Generał Maiora Sukina, Generała Lieutenanta Maliutina, i Generał Maiora Depreradowicza; tegoż orderu kawalerami zoſtali kommendanci batalionow Połkownicy: Małyszkin, Cybulſki, Agalin, Berg; unterofficyerom i żołnierzom dano po rublu z przydaniem wodki i mięsa.

D. 14 na tymże ługu odprawiła ſię rewia połkow: Kawalergardzkiego, leibgwardyi konney, leibhuzarow, i leibkozakow. Po zakończeniu Imperator Jmć włożył kommandorſkie krzyże pomienionego wyżey orderu na Generała Lieutenanta Karagulina; Generał Maiorow: Xiążęcia Galicina, Orłowa, Tomicza; *Połkownikow*: Barugowa i Bolotnikowa uczynił kawalerami. Unterofficyerom i żołnierzom dano po rublu z przydaniem wodki i mięsa. Odieżdżaiąc zaś do Pawłowſka tegoż dnia przy parolu JEGO IMPERATORSKA MOSC oświadczyć raczył Wielkiemu Xiążęciu i Cesarzewiczowi Konſtantynowi Nayważsze ukontentowanie ſwoie, iakoteż wszyſtkim Officyerom.

z Wiednia 4 Czerwca z Gazety Wiedeńſkiey.

Z Pragi wiadomość odbieramy, że d. 26 Maia w tey ſtolicy w Krolewſkim zamku zaczeły ſię obrady ſtanow Czeſkich. Pierwszym Cesarza Jmci Kommiſſarzem ieſt Graff Klebelsberg, drugim Graff Mitrowitz; po zakończoney według dawnego zwyczaiu legitymacyi Deputowanych naſtąpiło uroczyſte podanie poſtulatow czyli propozycyi od Dworu przyſłanych; mamy nieomylną nadzieię, że ſtany nieodſtępuiąc doznaney wiekami przykładney gorliwości i wierności, na wszyſtkie żądania miniſteryalne pożądaną i prędką odpowiedź dać zechcą.

General Kawaleryi Baron Melas przyſłał rapport o marszu ſwoim do Turinu. D. 18, iakeśmy dawniey donieśli z Nice ruszył; d. 19 przyszedł do Sospello; d. 20 do Tenda; tu będąc od Generała Elsnitz na granicy Francuzkiey zoſtawionego wiadomość odebrał, iż w nocy z d. 18 na 19 nieprzyiaciel rzekę Var przeszedł do Włoch znowu wtargnąć zamyślaiąc; cztery były poł brigady; z ktorych dwie attakować chciały lewe ſkrzydło woyſka naszego, inne centrum, gdzie ſię znaydował regiment Orange i batalion grenadyerow Weiſſenwolfa; wszędy wodz nieprzyiacielſki z bardzo znaczną klęską odparty, do kraiu ſwoiego powracać muſiał. D. 21 Generał Melas o los podbitego Nice Departamentu ſpokoyny, zaszedł do Limont; d. zaś 22 do Coni.

Znayduiąc ſię w tey twierdzy ſławney między Włoſkiemi, ktorey prędkim podbiciem zakończył w roku przeszłym pamiętną na wieki kampanią, wodz nasz od armii Genuę opasuiącey wiadomość odebrał, iż eſkadra Angielſka zamykaiąc port pomienionego miaſta, zatrudnia ſię oraz bombardowaniem onego; wiele iuż bomb i kul ar-

matnych padło na domy; a chociaż o pożarach wzmianki nie ma, iednak między ludem obleżonym, podobno z niedoſtatku zboża powſtało zamieszanie, tak dalece iż General en chef Maſſena ſtraże podwoić, i dla osobiſtego bespieczeńſtwa trzy grenadyerow kompanie z czterma działami przed kwaterą ſwoią poſtawić muſiał.

Dwa ieszcze ſą dowody panuiącego w Genui niedoſtatku żywności: dezercya, ktora codzień ſię pomnaża, i uwolnienie na parol wszyſtkich Officyerow Auſtryackich, od początku teraznieyszey kampanii uwięzionych; donioſł nadto d. 17 Generałowi Gottesheim wòdz Francuzki, że wkrótce nawet proſtych odeszle żołnierzy. D. 20 i 21 Anglicy z większym natężeniem bombardowanie ponowili; co ieszcze bardziey powiększyło zamieszanie i trwogę między garnizonem a ludem. D. 23 przybywszy do Savigliano Melas uwiadomionym zoſtał, iż nieprzyiaciel z doliny Aoſta spiesznie wyſtąpiwszy, zbliżył ſię do bram Ivrea; miaſto iednak i zamek od naszych dotąd ſą zaięte; brygada Generała Debriey znaduie ſię w bliſkości; Graff Haddick z dwoma regimentami iazdy wkroczył do Romano, maiąc razem naydzielnieysze śrzodki przedſięwziąć na obronę otwartego kraiu.

D. 24 ſtanoł Melas w Carignano; tegoż czasu nieprzyiaciel zbliżył ſię do Dora, gdzie potkawszy regiment Kińſkiego, po trzygodzinney rosprawie przymuſił naszych ku Ivrea uſtępować i łączyć ſię z Graffem Haddick. Od góry Cenis, Exilles, i wielu mieysc innych Francuzkie woyſka wtargnie iem zagrażaią; lecz od gór Simplon i S. Gotharda nic ieszcze nie poſtrzeżono. Podobnym ſposobem w Tirolu, Voralbergu, i kraiu Griś now oprócz kilku mnieyszych utarczek, nic nie zaszło uwagi godnego.

Niedawnemi czasy ogłoſzono we Włoszech, iż Maltańſki garnizon na 6 mieſięcy w żywność ieſt opatrzony; iak mało podobnym wieściom trzeba wierzyć, dowodzi przypadek Sawony: gdy garnizon głodem przymuszony broń ſkładał, tegoż dnia ſtronnicy nieprzyiacielscy powiadali, że ma iescze chleba na trzy mieſiące. Buonaparte który ſię w armii znayduie, ma przy sobie wielu Cisalpinow, mianowicie bywszych Dyrektorow, Miniſtrow, i inne osoby rządowe; na czele zaś legionu Włoſkiego ieſt General Lecchi. Ociec S. w Kościele S. Jerzego Kardynałowi Hertzan konferować rzczy; Biſkupſtwo Stein—am—anger. Xiąże de Con de wespół z Kardynałem Maury oglądał wszyſtkie osobliwości miaſta Wenecyi, i nie mieszkaiąc pospieszył do korpusu swoiego.

General artylleryi Baron Kray z Ulm pisze d. 29 Maj: że w ſtanowiſkach i rozłożeniu armii Auſtryackiey i Francuzkiey nie zaszły znaczne odmiany. Gdy zaś nieprzyiaciel d. 28 mocną ſtraż przednią nad rzekę Lech i w okolice Auszpurga wyſłał, gdy ią zda iego attakuiąc w przewyszaiących ſiłach Fółkownika P ohaszka regimentu huzarow Blankenſtein do odwrotu przymuſiła; zatym 2 tyſiące Francuzow do pomienione go miaſta wkroczyć miało: Wodz Auſtryacki wyſłał naprzod Generała Meerfeld z dwoma regimentami kawaleryi do tychże okolic dla wypędzenia nieprzyiacioł, i przeszkodzenia wybieraniu zwyczaynych kontribucyi. Wkrótce potym Graff Starray pięcio batalionami, 12 ſzwadronami wzmocniony, roſkaz odebrał ſtraż przednią ruszyć do Auszpurga, zagrażaiąc nieprzyiacielowi z przodu i bokow ſilnym attakiem. D. 25 Rottmiſtrz Graff Mier wyſłany do Donaueschingen, gdzie iak wiadomo długo Arcy Xiąże Karol miał główną armii kwaterę, wpadł do pomienionego miaſta, Kommendanta Francuzkiego, dwóch Kommiſsarzow 6 Officyerow, 150 żołnierzy uwięził, resztę zapędził do Schaffhausen, sam szczęśliwie do Ulm powrócił.

Sądząc iż we Włoszech dość ieſt woyſka na zniszczenie zamyſłow nieprzyiacielſkich, całą uwagę zwraca Miniſterium do Szwabii. Baronowi Kray posyłamy ieszcze regimenta: kiraſsyerow Melas; dragonii Karaiczay, fizylierow Spleny, Brechainville, ſłowem prawie wszyſtko cośmy mieli na garnizonie w tey ſtolicy; wkrótce ſtraż odbywać ma mieyſka milicya. Do armii Szwabſkiey poprowadził teraz 100 rozmaitych armat, regiment kiraſsyerow Czartoryskiego. Generał Melas nie licząc dywizyi Wukasowicza, Dedowicza, Haddicka, złączywszy ſię tylko z Generałami Keim, Grupp, Knesewich, może mieć wokolicach Turinu 40 tyſięcy żołnierza; ta armia w nagley przygodzie pomnożoną bydź może dywizyami Generałow Ott i Hohenzollern, którzy 50 batalionow pod Genuą zatrzymali.

Direktor korpusu Jnżenierow Generał Lauer do Ulm dziś wyiechał. Odnawia ſię pogłoſka iż Arcy Xiąże Karol obeymie główną kommendę woyſk Cesarſkich ikrzeſkich, iak tylko mu zdrowie pozwoli. Niedawno Anglicy ſtatek z portu Genueńſkiego wychodzący zabrali, na którym znaydował ſię Adjutant Maſseny; depeszę do morza wrzucone dobyli maytkowie. Proſi pierwszego konsula Generał en chef o prędki poſiłek w ludziach, pieniądzach, mianowicie żywności, ktorey powiada, w mieście nie ma iak tylko do końca maja; żąda naoſtatek przyſłanii od sieczy do Włoch, którąby nieprzyiacioł z Liguryi wyſtępować przymuſiła. Dawno iuż opasane miaſto byłoby przymuszone do poddania, gdyby ſtatki z Toulonu i Marseilli wyſtawiały żywności.

Od granic Tureckich odebrane liſty wyſtawuią dziś smutny obraz Ottomańſkiego Państwa. Paſswan Oglou codziennie ſtaie ſię

potężnieyſzym; łączą ſię do niego inni rokoszanow naczelnicy; Baſza Sliwny 15 t, zbroynego ludu przyprowadził. Nie zbywa na pieniądzach, według powszechnego rozumienia z zagranicy przyſłanych. Porta czyni co może chcąc kiedyżkolwiek położyć koniec wnętrznym rozruchom. Baſza Belgradu zoſtał Seraſkierem Romelii; iemu Sultan roſkazał na czele 60 t. ſtawać, i woynę domową z Baſzą Widdińſkim zaczynać Kaimakan na doſtoyność trzytulnego Baſzy podnieſiony, rządzcą będzie Belgradu. Oprocz Europeyſkich zaciągow Porta w Azyi lud zbierać kazała Baſzy Nicomedyiſkiemu; głowna armii kwatera ieſt w Rodoſto. Buntownicy już oſiedli Adrianopol. i Sophią. Do wszyſtkich Baſzow poſłane ſą zalecenia, ażeby nie pozwalali prowadzić żywność do Prowincyi Paſswanowi Oglou podległych.

z Semlina 11 Maja z Gazety Frankfortſkiey.

Paſswan Oglou codziennie zuchwalſzym ſię ſtaie; pomnożywszy woyſkową przy sobie potęgę, korzyſta z niedołężności przeciwnych Baſzow, i coraz więcey kraiu zabiera Dywizya przeciwko niemu wyſłana z Belgradu pod kommendą Seid Effendi, kilkakroć porażoną zoſtała, mianowicie bliſko Orsowy, gdzie 200 ludu poległo, więcey ranionych i jeńcow. Trzech uciekło na grunt Cesarſki 60 Jańczarow Paſswana wpadłſzy za niemi, ranili Officyera ſtrzegącego bespieczeńſtwa na granicy; zbiegow muſieliśmy wydać. Baſza Widdińſki przyſłał do kommenderuiącego w Bannacie odezwę przyiacielſką; proſi o żywność i furaże, obiecuiąc zapłacić w gotowiznie, albo też wrócić rzecz, pożyczoną w przyzwoitym czasie; czego ieśli byśmy uczynić nie chcieli; pogroził, że potrzebą przynaglony będzie zabierał żywność i furaż, gdziekolwiek upatrzy.

W tey chwili biega odgłos, iż woyſko Paſſwana powtórnie wpadło do kraiu Cesarſkiego, ſzukaiąc uciekaiących żołnierzy Baszy Belgradu, którzy w znaczney liczbie opuściwszy boiowiſko u nas znaleźli ſchronienie; w tym zamieszaniu Officyer Auſtryacki z kilko żołnierzami raniony zoſtał. Kommenderuiący General czyni wszelką gotowość, ażeby na potym podobne przypadki nie zdarzały ſię w ſpokoynych granicach. Kazał więc uzbroić kilka ſtatkow, i krążyć na Dunaiu bliſko Orsowy; woyſko graniczne wzmocniono, przyłączeniem kilku ſtrzeleckich kompanii.

z Conſtantinopola 28 Kwietnia z Gazety Hamburgſkiey.

Kiedyśmy ſię ſpodziewali odebrać wiadomość wesołą o uſtąpieniu z Egiptu Francuzow, ſmutny przyszedł rapport o nowey woynie, nowym krwi rozlaniu, nowych klęſkach. Po zawartey kapitulacyi w Larisch, General Kleber i Sidney Smith o wszyſtkim donieśli Lordowi Keith w Minorce bawiącemu; ten nie odebrawszy z Londinu potrzebnych inſtrukcyi, odpisał do Generała Francuzkiego, że kapitulacyi potwierdzić nie może; Sidneiowi Smith roskazał trzymać zamknięty port Alexandryiſki, nie pozwalaiąc nieprzyiaciołom powracać do Oyczyzny, chyba że w niewolę poddać ſię zechcą. Odpowiedź niespodziewaną odebrano w Egipcie, gdy już woyſko Francuzkie do Cairu zgromadzone, ku brzegom nadmorſkim uſtępować miało. Uczynił więc wſtrzymany Kleber odezwę do Wielkiego Wezyra, zapytuiąc ſię co rozumie, i iak czynić zamyśla.

Albo nie odebrał żądaney odpowiedzi, albo niepomyślną odebrać muſiał, albo nakoniec niekarne żołnierſtwo Ottomańſkie naprzykrzyło ſię Francuzom, ponieważ 20 Marca Kleber za rzecz osądził przyzwoitą zerwawszy zawieszenie broni uderzyć na Wielkiego Wezyra obozem ſtoiącego między Cairem i Bilbeis. Bitwy ten ſkutek, że woyſka nasze 20 t. ſtraciwszy na placu w rozsypkę poszły, mianowicie iazda, na którey czele Wezyr przez Larisch uſtąpił do Gazy; Arabowie i Koptowie Francuzom pomagali; pierwſi naybardziey naszym ſzkodzili w puſtyniach Słychać że w czaſie rosprawy Osman Wezyra Namieſtnik za pomocą Szefa Mammelukow Ibrahima z 6 tyſiącami piechoty wkroczył do Cairu, pozoſtałych wyrznoł Francuzow, opanował twierdze, i zwycięzcy Kleberowi do miaſta powrót zagrodził przy pomocy mieszkańcow.

Cóżkolwiek ieſt, maią dziś nadzieię mieć trzeba, ażeby zerwana tak gwałtownie kapitulacya odnowioną bydź miała; wierzemy raczey, że Wielki Wezyr zgromadziwszy nowe woyſko w Siryi, powtórną do Egiptu wyprawę przedſięweźmie, przy pomocy drugiego Szefa Mammelukow Murada; na ten podobno koniec dnia wczorayszego część flotty naszey pod żagle wyszła, dziś reszta pod kommendą Kapitana Baszy, który ogułem prowadzi 11 liniowych okrętow, fregat 7, nie licząc ſtatkow przewozowych. Powiadaią że Lord Nelson wkrótce przed Alexandryą ſtanowszy dopomagać będzie Turkom do pozyſkania Egiptu. Przed wyiściem z portu flotty powſtał między maytkami rozruch, i zwyczayna w ſtolicy ſwawola; dowodzcą był Seid Aly; uduszenie iego i przykładna kara 100 innych naczelnikow ſpokoyność przywróciły.

Zatrudniaiąc ſię Porta odzyſkaniem już pozyſkanego i znowu niespodzianie ſtraconego Egiptu, myśli oraz o uśmierzeniu panuiących tak dawno rozruchow w Prowiacyach Europeyſkich. Przygotowania na wielką wyprawę przeciwko rokoszanom nie uſtaią. W Smirnie dziś panuie zaraza morowa. Lord Elgin z Miniſtrami Ottomańſkiemi częſte miewa rozmowy. Powia

daią że rokoszanow goszczących w Romelii na kilku mieyscach porażono. Poczta dziś iść nie może; karawany wszyftkie poszły w zdobycz; drogi niebespieczne.

z Paryża 27 Maia z Gazety Frankfortskiey.

Pierwszy Konsul przeflał do naszey ftolicy rapporta od Generałow Lannes i Bertbier odebrane. Pierwszy d. 16 rano zbliżył się do Aofty na czele 6 i 22 półbrygady; tam nieprzyiaciel na górach niedaleko miasta, i po małey utarczce nie czekaiąc walnego attaku, na odwrót uderzył. D. 19 Bertaier miał główną kwaterę w Aofta; Lannes prowadzący ftraż armii przednią d. 18 ruszył do Chatillon. Auftryacy na górach ftali; z bawiał ich wódz Francuzki daiąc czas Generałowi Mallet ofkrzydlić nie przyiaciela; lecz do tego nie przyszło; pofirzegli nasz zamyśl Auftryacy, uftępować zaczeli; Mallet rozmaitemi w drodze przeszkodami zatrzymany, nie przybywał na umówioną godzinę; Lannes więc na czele 22 półbrigady i 12 huzarow regimentu attakował.

Wzieliśmy 300 ieńcow, 2 armaty, 4 ammunicyine wozy; 100 nieprzyiacioł poległo. Wraz po rosprawie General Wattrin z częścią ftraży przedniey poszedł do Bard, małey twierdzy nie daleko Ivrea ftoiącey; o dobyciu wiadomość mamy; znalazło się w murach 500 Auftryakow, 8 armat. Sam Konsul Buonaparte z Martigny d. 18 to tylko napisał do kollegow; ieftem pośrzód naywyższych gór Alpeyskich w powiecie Valais; na górze S. Bernarda znalazły się wielkie trudności; ułatwiliśmy wszyftkie; część trzecią artylleryi iuż sprowadzono na równiny Włoskie; armia silnie pośpiesza, Berthier w Piemoncie; za trzy dni naywięcey wszyscy tam będziemy.

Od armii Generałow Moreau i Maffeny żadnych nie ma rapportow; to tylko pewna że pierwszy chociaż znaczne posiłki wysłał do Włoch, sam dotąd z Niemiec nie ustępuie. W Departamentach Vendeyskich chodzi po ręku lift Biskupa Luçon, Mercy, w którym dowodzi, że doczesne bogactwa iak emi nadane dawniey były Francuzkie kościoły, żadnego związku nie maią z religią; ftraciwszy dochody uznać w tym należy wolę naywyższego; duchowieństwo nie wdaiąc się bynaymniey do interessow politycznych, podlegać powinno zwierzchności kraiowey, opowiadać ludowi pokoy, posłuszeństwo; słowem i przykładem. Sieyes nie mogąc otrzymać dóbr Crosne zwanych, ktore iak wiadomo, darowane miał na dowod wdzięczności narodowey, domaga się ustąpienia domu Graffa Choiseul Gouffier bywszego posła w Conftantinopolu, dziś emigranta. Lecz żona i pozoftałe dzieci na to pozwolić nie chcą, pokazuiąc że dom do nich należy. Podobno Sieyes innych ieszcze dóbr narodowych szukać musi.

Przed kilko dniami umierał w naszey ftolicy człowiek w rewolucyinych koleiach niezmiernie zbogacony; ten cały swoy maiątek teftamentem bez wyłączenia żadnego ubogim zapisawszy, do przytomnego przyiaciela powiedział. wszyftkom ukradł, wszyftko też oddaię; kradłeś zemną, wrócić powinieneś. Tylekroć iuż wyśmiany Mercier nie przeftał ieszcze myślić o wydarciu berła Newtonowi, chcąc koniecznie na mieyscu dawnego nowe sam utworzyć syftema świata. Lecz w Aftronomii nie tak łatwo zrobić rewolucyą; iednym słowem płocho i nie uważnie wyrzeczonym można zaprzeczyć prawdę przez Newtona pracowicie odkrytą; lecz długo trzeba się uczyć Geometryi, chcąc aby iedną kartę z dzieł nieśmiertelnego męża wyczytać i zrozumieć.

Berthier do Piemontu wkraczaiąc doniosł armii Włoskiey, że Niemiecka wiele iuż zwycięztw odniosła; zachęca więc swo ich żołnierzy do naśladowania przykładu chwalebnego; obiecuie nakoniec prędkie do obozu przybycie pierwszego konsula który też d. 20 ftanoł w Aofta. Moreau często żołnierzom swoim powtarza hasło wzięte na początku kampanii: śmierć albo pokoy; nie podobała się ta myśl Paryżanom, którzy wołaią: życie i pokoy. Wodzowie nasi wydali odezwę do Włoskich narodow z oświadczeniem, iż nie przychodzą podbiiać te krainy, lecz owszem wszyftko na tym ftopniu ftawiać, na iakim rzecz była przy podpisaniu w Campo Formio traktatu; zatym Król Jmć Sardyński, Wielki Xiąże Toskański mogą bespiecznie powracać do Państw swoich, zachowuiąc neutralność. Ta odezwa sprawiła, że wkrótkim czasie 1500 Piemontczykow z nami się złączyło.

General Lacombe w Grenoble gotuie ciężką artylleryą, która do oblężenia Turinu w potrzebie ma służyć. Jak tylko w Departamentach południowych odebrano wiadomość o wkroczeniu do Nice Auftryakow, Prefektowie odezwę wydali do narodu zachęcaiąc do pospolitey obrony; usłuchali rządcow obywatele; w obozie pod Cannes wytkniętym spodziewamy się wkrótce liczyć do 30 tysięcy zbroynych, miafto Marseille 1500 ochotnikow posłało. Nieprzyiaciele zaiąć chcieli moft na rzece Var ftoiący; odparliśmy z klęską, zabrawszy 150 ieńcow. Nie którzy z mnieyszych Xiążąt i ftanow Rzeskich zprzykrzywszy długą woynę, szukać pokoiu poftanowili; Deputowanym dla tey przyczyny iadącym do Paryża General en chef Moreau wydał potrzebne pasporta. Desaix dziś przybył z Toulonu; od armii wschodniey żadnych rapportow.

NRO 45.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSK.

z Wilna VS. 6 Czerwca 1800 we Srzodę.

---

z Liworny 16 Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Przed kilko dniami z Toulonu pod żagle wyszło 50 ſtatkow żywnoscią ammunicyą, bronia, i pieniędzmi ładownych pod zaſłoną z broynych okrętow. Poſtrzegli to Angliey, potkali flottyllę, zaprowadzili do nas 8 zaiętych ſtatkow, kilka odeſłali do Port Mahon, kilka ieszcze spalili; lecz reszta nieszczęściem wpadła do Genueńſkiego portu; ſtraciwszy więc podobno nadzieię do zbycia głodem miaſta, Lord Keith bombardować od morza poſtanowił; poſłaliśmy dziś dla niego kilka moździerzow i bomb kilka tyſięcy; tyleż do obozu Gneneralow Ott i Hohenzollen.

Dokończenie liſtu pierwszego Konsula Buonaparte do Generała en chef Maſſeny, z Paryża 1 Kwietnia.

Naybardziey zaś Generale pamiętay zapalać umyſły żołnierſkie; na ten koniec nie oſzczędzay gorących Proklamacyi, częſte odprawuy rewie. Zbywa woyſku na potrzebach; tym lepiey, niech ſię orężem dobiia chleba; czyliż przed 4 laty żołnierz nie był nagi, głodem zmorzony, bezbronny a iednak ciż sami ludzie pod naszym przewodnictwem spadli do Włoch z gor Alpeyſkich na kſztałt byſtrych potokow, zwyciężyli nieprzyiacioł, odzienie, broń, i żywność znalezli w Piemoncie i Lombardyi. Bogate, niewyczerpane, i roſkoszne Włochy, oto naſzego wtargnienia raz ieſzcze wyglądaią; przemow do żołnierza, iż pozoſtałe tam ſkarby maią bydź nadgrodą dla mężnych rycerzow; przypomni chwalebne zwycięztwo Montenotte, Lodi, Caſtiglione, Rivoli, Arcole.

Możesz im cokolwiek o mnie powiedzieć, że narażaiąc ſie na morſkie przypadki i niebespieczeńſtwo doſtania ſię w Angielſką niewolę, przybyłem iednak do Europy, chcąc dzielić ſię losem iaki dla wszyſtkich Francuzow gotuie fortuna. Możeſz ieſzcze wspomnieć żołnierzowi twoie własne bitwy i wygrane. W poſtępowaniu z Genueńczykami politykę zachoway; oddal od administracyi patriotow złodziejow; ci nas po ſtronnym obmierzli mi czynią; u szlachty grosz oſtatni wyciſkay; tym iednak samym dawane bydź maią urzędy publiczne; dogadzaiąc miłości własney nakłoniſz ich do ochoczego płacenia kontribucyi. Nie więcey masz oszczędzać kupcow; patryotyzmu ich miarą powszechną ieſt zyſk iaki z nas mieć mogą. Gminowi ulegay naybardziey, nie iednak nie spuszczaiąc z potrzebney dla utrzymania porządku karności.

Co za ſzkoda, że zapał Filozofii Francuzkiey zniszczył u Włochow po części fanatyzm! Rzadki człowiek poznałe, iak wiele korzyſtać można z opinii i łatwowierności gminney. Jeżeli w Genui znaydzieſz osobę ſtanu Duchownego, w obyczaiach nienagannądą, od ludu poważaną, oświadczay takiemu poſzanowanie publiczne; będzieſz przezeń miał gmin powolny roskazom twoim wógł ſzcze pomyślić o omamieniu oczu Genueńczykow dziwowiſkami iakiemi takeśmy nie dawno sami Egipcyanow oszukiwali. I to przypominam, ażebyś utrzymywał korrespondencyą z przyiaciołami naszemi, ktorzy bydź mogą w Prowincyach przez Auſtryakow zaiętych. Masz w Genui wielu Patryotow Włoſkich; użyi rozumnieyszych, zemſty chciwych; gdyby za ich pomocą można było wzniecić gdzie kolwiek rozruchy domowe, coż za nie wyrachowana korzyść i ulga dla ciebie. Na tę iedynie robotę pozwalam pieniędzy nie żałować. Byway zdrów Generale, ufam talentom twoim, polecam ſtatecznie sprzyiaiącemu ſzczęściu.

Buonaparte.

z Mediolanu 19 Maja z Gazety Frankfortſkiey.

General Hohenzollern kommenderuiący osadą Genueńſkiego miaſta z głowney kwatery Oresca d. 14 pisał do kommenderu

iącego u nas Nicoletti. Dnia wczorayszego powiada, nieprzyiaciel attakował woyſka pod moią kommendą zoſtaiące z całym garnizonem; bitwa 7 godzin trwała; trudno widzieć większy z obu ſtron upor; naoſtatek poszczęściło ſię Auſtryakom odeprzeć Francuzow. Soult pierwszy Namieſtnik Generała en chef Maſſeny, z wielo Officyerami poszedł w niewolę; tyſiąc nieprzyiacioł ieſt zabitych, ranionych, i ieńcow; w pierwszych liczbie General Hospitalet; z naszey ſtrony poległo 240 ludzi. Zamek Vintimiglia poddał ſię Auſtryakom przez kapitulacyą; Officyerom wolno powracać do Oyczyzny, żołnierze do dziedzicznych Prowincyi Auſtryackich maią bydź odprowadzeni.

W mieście naszym dziś aresztowano kilka osob, ktore zmyśloną wiadomością o poddaniu Genui przez Maſſenę obywatelow zwodziły. Pod Aoſtą ieszcze d. 8 pokazało ſię 300 Francuzow z góry petit S. Bernarda przyſłanych; ſtanęli pod Villeneuve; lecz 100 żołnierzy Auſtryackich tak dzielny odpor czyniło, iż nieprzyiaciel do Tuille uſtępować muſiał. Tegoż czasu licznieysza dywizya z góry grand S. Bernard na dolinę Włoſką zſtępować zaczeła; co widząc żołnierze Cesarscy, liczbą ſłabſi do Gignod uſtąpili. Dnia wczorayszego General Melas miał opuścić granice Francuzkie chcąc ſię przybliżyć do nowego teatru woiennego. Dwa tyſiące mieszkańcow Hrabſtwa Nice złączyło ſię z Auſtryakami; Francuzi opuścili zamki Villafranca, Montalban.

Dziś ważną wiadomość odbieramy, że Francuzi z góry S. Bernarda w bardzo wielkiey liczbie ciągną do Aoſta. General Vukaſſowich zaſtępuiący przyległą dolinę, widząc przewyższaiące ſiły nieprzyiacioł, uderzył na odwrót. Jazda Cesarſka w Piemoncie rozłożona odebrała zalecenie iak nayprędzey zgromadzać ſię na mieysca wyznaczone. Baron Melas zmierza ku Włochom połnocnym na czele 30 tyſięcy doświadczonego rycerſtwa; złączywszy ſię z Vukaſſowiczem mieć będzie armią od 50 tyſięcy, co wyſtarczyć powinno do prowadzenia odporney woyny między twierdzami Piemontſkiemi. Zamyſły Francuzow nie wiadome; czyli przſto poydą do Turinu, albo Genuę oswobodzić zechcą, albo nakoniec ſtaną w okolicach naszych, przecinaiąc Auſtryakom kommunikacye z Mantuą, Wenecyą, i kraiami dziedzicznemi.

z Berne 21 Maia z Gazety. Frankfortſkiey

D. 21 Poseł Francuzki Reinhard niedawno z Lausanne przybyły miał taiemną rozmowę z osobami kommiſſyą wykonawczą składaiącemi; do ktorey 5 Reprezentantow znacznieyszych z obu Izb wezwano. Myślą ieſt pierwszego Konsula Buonaparte, wszyſtkie u Szwaycarow partye wytępić, zgodę i iednomyślność zaszczepić w narodzie naszym, nakoniec obrady publiczne zawieſić do pewnego czasu. Po tey konferencyi głośno mówić zaczęto o wielkich odmianach ktore naſtąpić maią w rządzie Szwaycarſkim, nawet w osobach rządowych.

z Zurich 23 Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Połbrygady Francuzkie od armii Generała Moreau oderwane nieprzeſtaią ciągnąć przez miaſto i okolice nasze do góry *S.* Gotharda, zkąd poydą do Włoch. *Pokazuie* ſię teraz, iż przyczyną podroży Miniſtra woiennego Carnot do głowney kwatery w Szwabii było ruszenie poſiłkow dla armii Włoſkiey potrzebnych; wiele wołow zaiętych w Niemczech Francuzi pędzą do Piemontu. Wielkie mażazyny ktore mieliśmy w murach naszych, przewozić do Lucerne kazano.

W teraznieyszym mieſiącu Czerwcu zaczyna ſię zwykła prenumerata na Gazetę: Kuryer Litewſki; kto pocztą utrzymywać zechce, według ogłoſzonego dawniey urządzenia ma ſię abonnować na połrocze; na mieyscu zaś odbieraiący tylko na kwartał. Z Pocztą na rok cały kosztuie złotych 80; na mieyscu wzięta zł. 60.